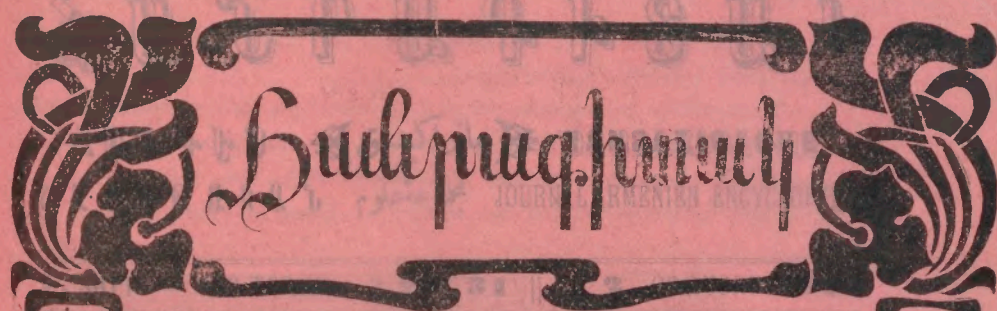

Կանոնագրության

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ
ԳՐԱԿԱՆ

ԵՐ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԼԱՑԱՌԱԿԱՆԱՑ

ԿՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

ՆՇԱՆ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

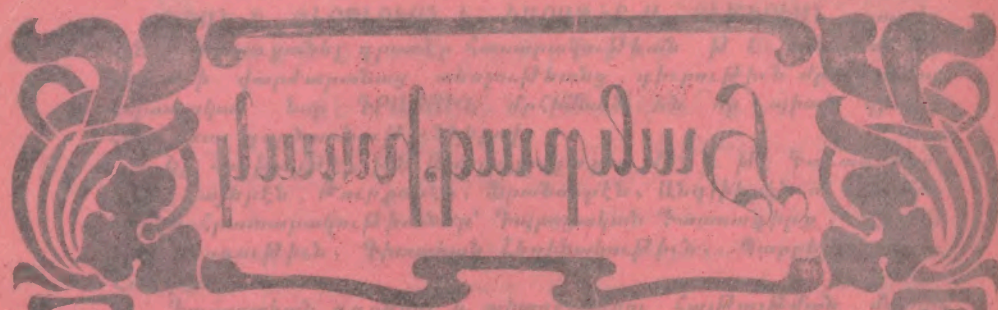
Թիբ 31

ՏՊԱԳՐԻՉ

ՆՇԱՆ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԴԺ

ՅԱՆՎԱՐԻ ԴԱՏԱՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐ

ԴԺ

ԴԺ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԼԽԱՎՈՐ

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿ

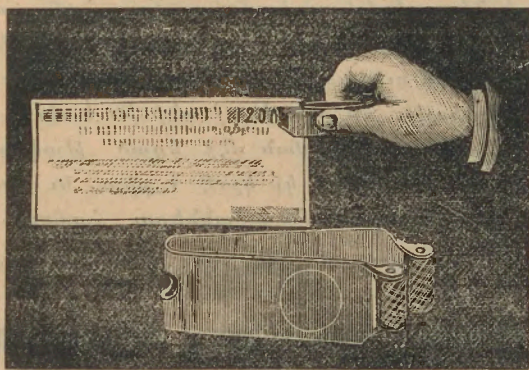
ՀԱՆԳԻՍ ٢٠٢٠ هـ HANBAKIDAGUE
ՀԱՐԱԹԱԿԱՆ مجموعه علوم JOURNAL ARMÉNIEN ENCYCLOPÉDIE

Զ. ՏԱՐԻ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ || ԹԻԻ 31 || 2 ՕԳՈՍՏՈՍ 1903

ԱՌՍՋՆՈՐԴ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱՑ

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ԳԻՒՏԵՐ

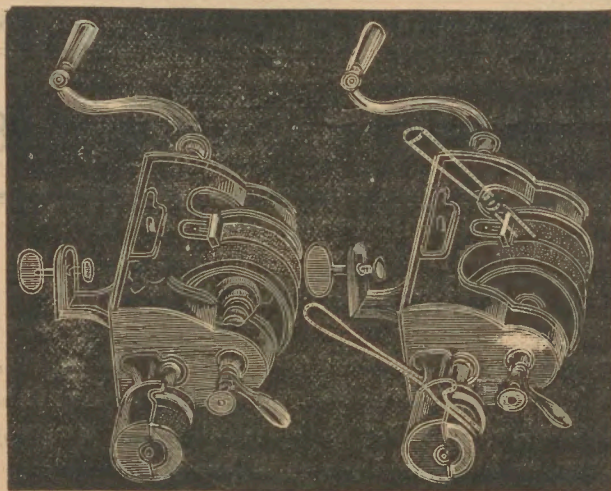
Չեֆերու համար նոր գործիք մը . — Թիւ մը կամ ստորագրութիւն մը անեղծ ընելու համար շինուած է տեսակ մը մամուլ որ կը կէտկիտէ գումարը կամ ստորագրութիւնը : Ո՛չ քերթիչ ո՛չ ուրիշ նիւթեր չեն կրնար աւրել եւ հետեւապէս կեղծել այս կեր-

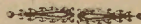
պով կէտկիտուած թիւ մը կամ ստորագրութիւն մը : Այն մամուլներն որք մինչեւ հիմա կը գործածուէին պանքաներու մէջ , հիմա տեղի տուած են այս նոր գործիքին առջեւ որ շատ ածան է եւ ամէն մարդ կրնայ գործածել : Կը բաղկանայ փոքրիկ մետաղեայ ունելիէ մը որ երկու խթանիւ ունի : Երբ կարեւոր թուղթի մը վրայ դրուած թիւ մը կամ ստորագրութիւն մը անեղծ ընել ուզ-

ուի, կը բաւէ թուղթն անցընել երկու խթանիւններուն մէջէն, ինչպէս ցոյց կուտայ պատկերը:

Դանակներն ու պասառափաղները մաքրելու եւ փայլեցնելու մեքենայ. — Ինչպէս կ'երեւայ պատկերին կէտկիտուած մասերէն, դանակին շեղքը կը մտցուի մեքենային մէջ, զոր պէտք է հակառակ կողմը դարձնել, մէջը գտնուած թաղիքները չկտրելու հա-

մար: Թաղիքները փոխելու կամ մաքրելու համար պէտք է պտուտակն ուժով սեղմել եւ լծակը վերցնել որպէս զի թաղիքներն իրարմէ բացութիւն ունենալով, կարելի ըլլայ դուրս քաշել: Մաքրելու յատուկ փոշին կը դրուի աջ անիւին ետեւի թաղիքէ տուփին մէջ, այնպէս որ շարժման մէջ եղած թաղիքներն իրարու հետ կը շփուին: Մեքենան կը կշռէ 4 քիլօ, եւ շատ օգտակար է տուններու, պանդոկներու, ճաշարաններու համար:

ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ ԱՌԵՒՑՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

ԱՒԱՆԴ ԵՒ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

Աւանդառու պահանջատէրի իրաւունքները. — Երբ պարտքը վճարուած չէ օրին, պահանջատէրը կրնայ աւանդը ծախել, իր առնելիքը գանձելու համար: Աւանդը ծախելէ առաջ, պահան-

Նստէրը զեկոյց մը պէտք է ընէ պարտատէրին և այդ զեկոյցէն ութ օր ետքը կրնայ աւանդ դրուած առարկաները աճուրդով ծախել տալ միջնորդի մը ձեռամբ եթէ ապրանք են և փոխանակագրի միջնորդի մը ձեռամբ՝ եթէ արժեթուղթեր են, եթէ աւանդ դրուած առարկաները փոխանակագրեր կամ մուրհակներ են, աւանդառու պահանջատէրը կրնայ զանոնք գանձել: Պահանջատէրին արգիլուած է աւանդ առնել առանց նշանակուած ձեւակերպութիւններու, ապա թէ ոչ չի կրնար ծախել աւանդը, եթէ պարտքը չհատուցուի:

Ընդհանուր մքերանոցներ. — Ընդհանուր մքերանոցները կառավարութեան արտօնութեամբ բացուած հաստատութիւններ են, որոնք իբր աւանդ կ'ընդունին ապրանքներ, նախնական նիւթեր են: Ընդհանուր մքերանոցներն աւանդատուին կը յանձնեն աւանդին գոյութիւնն հաստատող թուղթեր որոնք կրնան փոխանցուիլ, աւանդ դրուիլ կամ ծախուիլ, առանց հարկ մնալու որ ապրանքը դուրս ելնէ մքերանոցէն, և այս կերպով տեղափոխութեան ծախքերն ու անպատեհութիւնները կը վերնան: Բայտարենք այս կերպ գործառնութեանց մեքենականութիւնը:

Ընդունագիր (récépissé) եւ արժեգիր (warrant). — Ապրանքին տէրը, ընդհանուր մքերանոցի մը յանձնած իր ապրանքին փոխարէն կ'ստանայ երկու թուղթ, ընդունագիր և արժեգիր, որոնց մէջ գրուած են աւանդատուին անունը, արհեստը, բնակարանը, ապրանքին տեսակը, ինչպէս նաև կարեւոր ծանօթութիւններ ինքնութիւնն հաստատելու և արժեքն որոշելու համար:

Փոխանցում ընդունագրի եւ արժեգրի. — Այս երկու թուղթեր կրնան միասին կամ առանձին փոխանցուիլ, ինչպէս որ կ'ուզուի: Եթէ աւանդատուն կ'ուզէ փոխ դրամ առնել ապրանքին վրայ, արժեգիրը կը յանձնէ փոխատուին, թուղթին ետեւը մասնաւոր յիշատակութիւն մը ընելով: Այս փոխանցումով, փոխատուն իրաւունք կ'ունենայ ապրանքին վրայ, որ պարտքին վճարման յատկացուած կ'ըլլայ: Եթէ աւանդատուն կ'ուզէ իր ապրանքը ծախել, այն ատեն ընդունագիրն ու արժեգիրը կը փոխանցէ գնողին: Իսկ երբ ապրանքն արդէն գրաւի դրուած է և արժեգիրը փոխատուին յանձնուած, աւանդատուն ընդունագիրը կը յանձնէ գնողին: Ընդունագրին և արժեգրին կամ միայն ընդունագրին փոխանցումը հաւասար է ապրանքին վաճառման: Գործողութիւնը կրնայ կրկնուիլ: Ընդունագիրը կամ արժեգիրն ի ձեռին ունեցողը կրնայ իր կարգին փոխանցել զայն ուրիշի մը, և այսպէս յաջորդական փոխանցումներով, ապրանքը, ընդունագրի կամ արժեգրի ձեռին տակ, կրնայ շրջաբերիլ, ծախուիլ կամ գրաւի տրուիլ զանազան անձերու:

Ընդունագրին կամ արժեգրին փոխանցման ձևերը. — Ընդունագրին կամ արժեգրին և ընդունագրին փոխանցման ձևակերպութեան համար պահանջուած էական պայմաններն են թուականն և թուղթը փոխանցողին ստորագրութիւնը: Արժեգրին, ընդունագրէն անջատարար, փոխանցումը, թուականէն և ստորագրութենէն զատ, պէտք է կարգ մը յիշատակութիւններ պարունակէ ապրանքով երաշխաւորուած պարտքին վերաբերեալ: Ասկից զատ, արժեգրին առաջին իրաւաւուն, այն որու փոխանցած է աւանդատուն, պարտաւոր է այս փոխանցումն արձանագրել տալ ընդհանուր մթերանոցին տետրակներուն մէջ:

Ընդունագրին եւ արժեգրին կամ միայն ընդունագրին սիրոյ իրաւունքները. — Սահմանելէ ետքը նկարագրին այն գործողութեանց որոնք տեղի կ'ունենան ընդհանուր մթերանոցներու յանձնած թուղթերուն միջոցաւ, ինչպէս նաեւ այդ թուղթերուն փոխանցման ձևակերպութիւնները, պէտք է ճշտել հիմա թէ ընդունագրին և արժեգրէն տէրն ինչ իրաւունքներ ունի: Այն որ կանոնաւոր փոխանցումով ի ձեռին ունի ընդունագրին եւ արժեգրը, ապրանքին տէրն է, որովհետեւ ընդունագրին և արժեգրին փոխանցումն հաւասար է վաճառումի: Կրնայ ուրեմն ընդհանուր մթերանոցն երթալ և ապրանքն առնել ընդունագրին և արժեգրին յանձնելով, երբ ընդունագրը միայն փոխանցուած է առանց արժեգրի, վասն զի վաճառման միջոցին ապրանքն արդէն գրաւի դրուած էր արժեգրին փոխանցումով, ընդունագրի ի ձեռին ունեցողը այս թուղթն իրեն փոխանցողէն տւելի իրաւունք մը չի վայելեր: Արժեգրին տիրոջ պէտք է վրձարէ ապրանքին վրայ փոխ տրուած գումարը: Միայն ընդունագրին ի ձեռին ունեցողը չի կրնար ուրեմն ապրանքն առնել ընդհանուր մթերանոցէն բայց եթէ փոխ առնուած գումարը վճարելով, Կարելի է որ երաշխաւորուած պարտքին պայմանաժամն եկած չըլլայ այն պահուն ուր ընդունագրին տէրը կ'ուզէ ապրանքն առնել: Ստիպուած չէ պայմանաժամին սպասել անպատճառ: Եթէ արժեգրին տէրը չի ճանչնար, կամ եթէ ժամանակէն առաջ վճարման պայմաններուն վրայ չի համաձայնիր, կրնայ ընդհանուր մթերանոցի վարչութեան յանձնել երաշխաւորուած գումարը: Այս կերպով իրաւունք կ'ունենայ ապրանքն առնելու:

Արժեգրին սիրոյ իրաւունքները. — Գալով արժեգրին տիրոջ, ապրանքին վրայ գրաւի իրաւունք մ'ունի, եթէ պարտքը պայմանօրին չվճարուի փոխառուին կողմէ, արժեգրին տէրը բռնողութեամբ ճշտել կուտայ վճարման մերժութիւն և ութ օր ետքը, կրնայ ծախել տալ ապրանքը: Վաճառման գինէն կ'առնէ իր դրամը,

միւս բոլոր պահանջատէրներէն նախապատուութիւն ունենալով, բայց պարտաւոր է այն գումարէն զեղչել մաքսատուրքը, միջնորդին տրուելիք վարձքն և մթերանոցի ծախքը: Եթէ ապրանքին վաճառումէն գոյացած դրամը չբաւէ արժէգրին տիրոջ պահանջքը գոցելու, տարբերութիւնը կը պահանջուի փոխառուէն և արժէգրին յաջորդական փոխանցողներէն: Արժէգրին տէրը փոխանցողներուն դէմ դատ բանալու իրաւունքը կը կորսնցնէ եթէ բողոքագրոյն ամիս մը ետքը ծախած չըլլայ ապրանքը: Նոյնպէս կը կորսնցնէ իր իրաւունքն եթէ վճարման համար նշանակած չըլլայ որոշ պայմանաժամ մը, որ սովորաբար 15 օր է և կ'սկսի ապրանքներուն վաճառման օրէն: Պէտք է գիտել որ իրաւունքի այս կորուստը միջանկեալ փոխանցողներուն համար է, և արժէգրին տէրը, նոյն իսկ վանցառութեան պարագային, միշտ իրաւունք ունի առաջին փոխառուին դէմ դատ բանալու: Այս բացատրութիւններէն կ'երեւի որ արժէգիրը առեւտրական թուղթի մը նկարագիրն ունի և այս տեսակէտով կը նմանի ի հրամանի տոմսակի մը, բայց մասնաւոր երաշխաւորութիւն մը կը ներկայացնէ որ առաջ կուգայ ապրանքին գրաւադրութենէն: Արժէգիրը կրնայ, իբր առեւտրական թուղթ, ընդունուիլ և զեղչուիլ պանքաներու կողմէ: Պանք տը ֆրանս, որ երեք ստորագրութիւն կրող թուղթերը միայն կրնայ զեղչել, արտօնուած է ընդունիլ միայն երկու ստորագրութիւն կրող արժէգիրները, որովհետեւ մասնաւոր կերպով երաշխաւորուած են անոնք:

Կորուստ ընդունագրի կամ արժէգրի.— Ընդունագիրը կորսնցնողը կրնայ երկրորդ օրինակ մը ձեռք բերել կարգ մը պայմաններ լրացնելով: Պէտք է ապացուցանէ որ ստուգիւ տէր էր կորսուած ընդունագրին: Այս ապացոյցը սովորաբար կը մատակարարուի առեւտրական տետրակներու միջոցաւ: Յետոյ հրամանագիր մը պէտք է ձեռք բերէ առեւտրական դատարանի նախագահին կողմէ, երկրորդ օրինակին յանձնումն արտօնող: Վերջապէս երաշխաւորութիւն մը պէտք է տայ գումար մը աւանդ ձգելով կամ պատուաւոր մէկը ցոյց տալով իբր երաշխաւոր: Արժէգրին տէրն ալ միեւնոյն պայմանները պէտք է լրացնէ երաշխաւորուած պահանջքին վճարումն ապահովելու համար:

Ապրանքներու հրապարակային վաճառման վրայ ընդհանուր ծանօթութիւններ. — Ընդհանուր մթերանոցներու մէջ աւանդ դրուած ապրանքներու մասին այս տրամադրութեանց ընդհանուր նպատակը սա է որ ապրանքին տէրը միշտ և առանց դրժուարութեան կարենայ այդ ապրանքին ներկայացուցած դրամագլուխը գործածել իր յանձնառութիւններն յարգելու համար:

Այս պատճառաւ է որ վերցած են այն արգելքներն որք 1858էն առաջ կային ապրանքներու հրապարակային վաճառմանց համար։ Մինչեւ 1858, այս վաճառումներ բացառիկ կերպով կ'արտօնուէին և առեւտրական դատարանի արտօնութեամբ միայն կ'ըլլային։ Վաճառման այս եղանակը սակայն կրկին առաւելութիւն ունի։ Ծախողները կրնան նպաստաւոր պայմաններ վայելել, հրապարակային վաճառման կանչուած գնողներու մրցման հետեւանքով։ Գնողներն ալ կ'ազատին միջանկեալ ծախքերէ որք ապրանքին գինն աւելցնելու կը ծառայեն։ Այս առաւելութեանց համար է որ 1858ի օրէնքը թոյլատրեց որ առանց առեւտրական դատարանի արտօնութեան հրապարակաւ ծախուին ինչ ինչ ապրանքներ, զոր որինակ սննդեղէն, նախնական նիւթեր, իւղ, գինի, հանքածուխ, շինութեան փայտ, եւայլն։ Այս վաճառումներ տեղի կ'ունենան միջնորդներու ձեռքով և արտօնեալ մասնաւոր վայրերու մէջ։

Ընդհանուր մթերանոց մը կամ հրապարակային վաճառմանց յատուկ սրահ մը բանալու արտօնութեան ձեւակերպութիւնք եւ շահագործողներու պարտաւորութիւնք. — Անոնք որ ընդհանուր մթերանոցներ և հրապարակային վաճառմանց յատուկ սրահներ կը շահագործեն, ինչ ինչ պարտաւորութիւններու ենթակայ են։ Այս հաստատութիւնք մասնաւոր հրամանագրով միայն կրնան բացուիլ։ Խնդրագիրը կը ներկայացուի առեւտրական նախարարութեան։ Խնդրարկուն պարտաւոր է դրամական երաշխաւորութիւն մը տալ, որուն գումարը կը սահմանուի արտօնութեան հրամանագրով։ Շահագործողք պատասխանատու են իրենց վստահուած ապրանքներուն պահպանման և պարտաւոր են իրենց մթերանոցները կամ վաճառման սրահները դնել փափաքողներու տրամադրութեան տակ։ Վարձքի սակացոյցն և կանոնագիրը կանխաւ պատրաստուելով, գործադրութեան դրուելէ առաջ կը ներկայացուին Առեւտրական Սենեկին և Առեւտրական դատարանին։ Վերջապէս այս հաստատութիւնք իշխանութեանց յարատեւ հրահրութեան տակ կը գտնուին։

ՀԱՅՈՒԱԾ Պ.

ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ (Commission)

Յանձնակատարին մասնաւոր նկարագիրը. — Յանձնակատարը միջնորդ մ'է որ առեւտրական գործողութիւն մը կ'ընէ ուրիշ հաշուոյն, բայց իր անուամբ։ Այն՝ որու հաշուոյն կը կատարուի

գործողութիւնը, կ'ըսուի յանձնարար (commettant): Յանձնակատարին մասնաւոր նկարագիրն ան է որ թէեւ յանձնարարին հաշուոյն կը գործէ, բայց ինք ալ անձնապէս մաս ունի և վաճառականին հանդէպ կը գտնուի այն միեւնոյն կացութեան մէջ ուր պիտի գտնուէր եթէ իր անձնական չահուն համար գործէր:

Յանձնարարութեան եւ հրամանի տարբերութիւնը. — Յանձնատէրը (mandataire) ինչպէս յանձնակատարը (commissionnaire) ուրիշ մը հաշուոյն կը գործէ, բայց յանձնատէրը յանձնատուին (mandant) անուամբ կը գործէ և անձնապէս պատասխանատու չէ, մինչ յանձնակատարն իր անուամբ կը գործէ և անձնապէս պատասխանատու է: Օրինակով մը հասկցնենք տարբերութիւնը. — Հրաման կուտամ Յովհաննէսին սաչափ ապրանք գնել ինձ համար: Յովհաննէս հրամանը կը կատարէ և իմ հաշուոյս կը գնէ: Գործողութիւնն աւարտելէ ետքը, ես պատասխանատու եմ: Յովհաննէսը գործին մէջէն կ'ելնէ և պարտաւոր չէ արժէքը վճարել: Ենթադրենք որ Յովհաննէս, փոխանակ յանձնատէր ըլլալու, յանձնակատար ըլլայ: Կը ներկայանայ ծախողին և առանց յանձնարարին անունը տալու, իր անուամբ կը գնէ ապրանքները: Ինք է որ իբրեւ գնող կը ճանչցուի եւ հետեւապէս պատասխանատու է վճարման մասին: Միայն թէ պարտաւոր է այդ գործողութեան արդիւնքն հաղորդել յանձնարարին, քանի որ իր հաշուոյն համար ըրած է:

Յանձնարարութեան առաւելութիւնները. — Վաճառականութիւնը մեծ օգուտ կը քաղէ այս ձեւ գործառնութենէն: Այն որ յանձնակատարին հետ կը գործէ, գիտնալով որ անիկա միայն պատասխանատու է, փոյթ չընել որ յանձնարարին դրամական կարողութեան վրայ տեղեկութիւն առնել, որ յաճախ երկար ու դժուարին կ'ըլլայ: Այս կերպով ապահովութիւն մը կը տիրէ գործառնութեանց մէջ, Յանձնակատարին միջամտութիւնը սա առաւելութիւնն ալ ունի որ յանձնարարը չի ճանչցուիր եւ գործողութիւնը գաղտնի կը պահուի այս կերպով:

Յանձնարարութեան զանազան կիրառումները. — Յանձնակատարը կրնայ ամէն տեսակ առեւտրական գործառնութիւն ընել: Կրնայ ծախել, գնել, փոխանակագիր քաշել, եւայլն: Ի վերջոյ պիտի տեսնենք թէ ի՞նչ մասնաւոր օրէնքներ կան փոխանակագիր քաշելու եւայլն համար: Առ այժմ պիտի ուսումնասիրենք յանձնարարութեան ընդհանուր օրէնքները:

Յանձնակատարից պարսկանութիւնները. — Առեւտրական ի՞նչ գործառնութիւն ալ ընէ, յանձնակատարը ինչ ինչ պարտականու-

թիւներն ունի հանդէպ յանձնարարին: Աւասիկ գլխաւորները. — երբ յանձնարարութիւնն ընդունած է, պարտաւոր է գործադրել պայն, ճշտիւ հետեւելով իրեն տրուած հրահանգներուն: Յանձնակատարը պարտաւոր է ամէն օգտակար տեղեկութիւն տալ յանձնարարին, ծանուցանել եւ նոր հրահանգի սպասել երբ չի կրնար գործադրել յանձնարարութիւնը եւ անմիջապէս իմաց տալ երբ հրահանգները գործադրուեցան: Վերջապէս յանձնակատարը պարտաւոր է իրեն յանձնուած ապրանքներուն եւ գումարներուն հաշիւը տալ:

Յանձնակատար — վաճառող. — երբ յանձնակատարը պաշտօն ստանձնած է ծախել, պարտաւոր է ընդունիլ եւ պահել իրեն զրկուած ապրանքները, եւ ամենամեծ խնամքով հսկել որ չաւրուին: Ծախած ատեն պարտաւոր է նկատի առնել ցոյց տրուած գիներն ու պայմանները: Այսպէս, չի կրնար որոշեալ գինէն վար ծախել, Պէտք է կանխիկ ծախէ, եթէ սակայն արտօնուած չէ ապառիկ ծախել, եւ այս պարագային մէջ յանձնարարին որոշած կամ առեւտրական սովորութեան արտօնած պայմանաժամէն աւելի միջոց չտալ:

Տիւրքուառ. — երբ յանձնակատարը յանձնարարին որոշած պայմանաժամերով ծախած է, պատասխանատու չէ եթէ՝ գնողը պայմանաժամին չհատուցանէ: Կորուստն յանձնարարին կը պատկանի: Բայց յաճախ կը պատահի որ յաւելուածական յանձնարարող չէքի մը փոխարէն, յանձնակատարը կ'ապահովէ գնողներէ գալիք վնասը, եւ ինք կը վճարէ եթէ գնողը թերանայ իր յանձնառութեան մէջ: Այս մասնաւոր պայմանադրութիւնը կը կոչուի տիւրքուառ, որ իտալերէն տիւրքուառ բառերէն շինուած է եւ կը նշանակէ վստահութիւն ունենալ:

Յանձնակատար — գնող. — Յանձնակատար գնողը պարտի համակերպիլ ապրանքներու գնոյն, տեսակին ու քանակին մասին իրեն տրուած հրահանգներուն: Յանձնարարողը կրնայ մերժել իր հրահանգներուն համաձայն չգնուած ապրանքներն եւ յանձնակատարին վրայ թողուլ զանոնք: Իսոնք են յանձնակատարին գըլխաւոր պարտականութիւններն հանդէպ յանձնարարին: Տեսանք որ երրորդներու հանդէպ յանձնակատարը պարտաւոր է անձնապէս: Եթէ ծախած է, պարտաւոր է ապրանքն յանձնել գնողին եւ եթէ գնած է՝ արժէքը վճարել:

Յանձնարարին պարտաւորութիւնները. — Յանձնարարը կրկին պարտաւորութիւն ունի հանդէպ յանձնակատարին: Նախ պարտաւոր է վճարել այն ծախքերը զորս անիկա ըրած է յանձնարարութիւնը կատարելու համար եւ այն գումարները՝ զորս

տուած է : Այսպէս, երբ յանձնակատարը ապրանքի մը արժէքը վճարած է, իրաւունք ունի պահանջել յանձնարարէն, որ նոյնպէս պարտաւոր է հատուցանել այն փաստները զոր յանձնարարութեան գործադրումը պատճառած է յանձնակատարին, կը բաւէ որ անիկա խոհեմութեամբ գործած ըլլայ : Յանձնարարը պարտաւորութիւն մը չունի հանդէպ երրորդներու որ գործառնութիւն ունեցած են յանձնակատարին հետ : Ինք պայման դրած չէ անոնց հետ եւ յանձնակատարին հետ միայն յարաբերութիւն ունի :

Յանձնարարողչէք. — Յանձնարարին երկրորդ պարտաւորութիւնն է յանձնարարողչէք մը վճարել, որ յանձնարարութեան պայմանադրութեան էութիւնն է : Յանձնակատարը, որ իրեն տրհետ ըրած է այս կարգի գործառնութիւններ ընել, իրաւունք ունի վարձք մը ստանալու : Այս կէտին մէջ ալ յանձնարարութիւնը կը տարբերի հրամանէն, զոր կատարողն ընդհանրապէս վարձք չառնէր բայց եթէ բացառիկ պարագաներու մէջ : Յանձնարարողչէքը կ'որոշուի յանձնարարին եւ յանձնակատարին միջեւ պայմանադրութեամբ մը, կամ ըստ սովորութեան : Այս յանձնարարողչէքն հարկւրին մէկ, երկու կամ հինգ է, կատարուած գործողութեան ընտելեան համաձայն : Յանձնարարողչէքը կրկին է երբ տրհետ ըլլայ, այսինքն երբ յանձնակատարը յանձնարարին հանդէպ երաշխաւորէ գործ ըրած մարդոց հատուցանելու կարողութիւնը : Յանձնարարողչէքը կը վճարուի եթէ նոյն իսկ գործը չյաջողի : Այսու հանդերձ, եթէ գործողութեան անյաջողութիւնը յանձնակատարին մէկ թերութենէն առաջ եկած ըլլայ, անիկա կրնայ դատապարտուիլ յանձնարարին վճարել հատուցում մը որ կը պակսեցնէ կամ բոլորովին կը ջնջէ յանձնակատարին առնելիք վարձքը :

Յանձնակատարին առանձնացնողհոլմը. — Յանձնակատարը, իր վարձքը գանձելու համար, մասնաւոր երաշխաւորութիւն մը ունի, — ապրանքներու գնոյն վրայ առանձնաշնորհում մը, որով յանձնարարին միւս պահանջատէրներէն առաջ իրաւունք ունի իր վարձքը առնելու : Յանձնակատարին տրուած այս երաշխաւորութեան գլխաւոր նպատակն է վարկ տալ վաճառականներուն : Արդարեւ յանձնակատարը, որուն ապրանքներ ղրկուած են ծախելու համար, առանձնաշնորհին իրեն տրուած ապահովութեամբ, պիտի կրնայ այն ապրանքներուն վրայ կանխավճար ընել յանձնարարին, ծախելէ եւ դրամն առնելէ առաջ : Յանձնակարն օրէնքով կը վայելէ այս առանձնաշնորհումը, եւ հարկ չկայ որ մասնաւոր պայմանադրութիւն ըլլայ : Նմանօրինակ առանձնաշնորհում մը չի կրնար հաստատուիլ յանձնակատարէ զատ ուրիշի

մը հնամար, բայց եթէ մասնաւոր պայմանագրութեամբ, ապրանքներն իբրեւ գրաւ տալով:

Այս առանձնաւորումին պայմանները. — Որպէս զի առանձնաշնորհը գոյութիւն ունենայ յօգուտ յանձնակատարին, պէտք է որ ապրանքներն անոր տրամադրութեան տակ ըլլան եւ գտնուին անոր պատկանող միջերանոցի մը մէջ կամ մաքսատան միջերանոցին մէջ: Նոյն իսկ կը բաւէ որ ապրանքները ղրկուած ըլլան անոր, թէեւ տակաւին ձեռքն հասած չըլլան, եթէ արդարացնէ որ առաքումն եղած է բեռնագրով:

Առանձնաւորումամբ երաշխաւորուած պահանջներ. — Առանձնաշնորհը յանձնակատարին կ'երաշխաւորէ յանձնարարին ունեցած պահանջքին վճարումը, ինչպէս յանձնարարին ըրած կանխավճարները, անոր փոխ տուած կամ անոր հաշուոյն վճարած գումարները, յանձնարարութեան կատարման առթիւ եղած ծախքերը և վերջապէս իր առնելիք վարձքը: Երբ յանձնակատարը ծախսէ ապրանքները, այս զանազան գումարները կ'առնէ վաճառման արդիւնքէն, ատոնց հոգ ընելու յանձնարարին միւս պահանջատէրները:

Սակարանի Կանոնագրութիւնը

Յօդ. Ա. — Սակարանը տեղ մ'է, ուր կը հաւաքուին վաճառականներ, պանքէրներ, յանձնակատարներ, գնորդներ, փոքր սեղանաւորներ, ապրանքային միջնորդներ, նաւապետներ, ապահովագրական գործակալներ, նուաւտէրներ, չոգենաւային ընկերութեանց գործակալներ և այն ամէն անհատներ որք ուղղակի կամ ուրիշի ձեռքով վաճառականութեան, արժէթուղթերու և ուրիշ սեղանաւորական գործերով կ'գրաւին:

Յօդ. Բ. — Սակարանները կառավարութեան կը պատկանին և Առեւտրական նախարարութեան իրաւասութեան ենթակայ են: Առեւտրական Սենեակ ունեցող այն քաղաքներու մէջ, որք յարմար և վաճառաշահ են, մէկ մէկ սակարաններ պիտի բացուին:

Յօդ. Գ. — Կ. Պոլսոյ սակարանին կը հսկէ ուղղակի Առեւտրական նախարարութեան ընտրուած Գովիսէր մը, իսկ վիլայէթներու սակարանները կուսակալին կամ կառավարչին կողմէ

ընտրուած և Առեւտրական նախարարութենէն վաւերացուած Բոմբէյի մը վարչութեան տակ կը գտնուին :

Յօդ. Դ. — Սակարանի մէջ կանխիկ կամ խոստումով եղած գործառնութիւնք հետեւեալներն են . — 1. Գնում և վաճառում ամէն տեսակ արմտեաց և ապրանաց , 2. — Գնում և վաճառում ամէն տեսակ իրեղէններու և մետաղադրամներու , 3. — Ապահովագրութիւն նաւերու , 4. — Նաւողչէք , 5. — Փոխադրութիւն ապրանաց և իրեղէններու , թէ՛ ծովի և թէ՛ ցամաքի ճամբով . 6. — Փոխանակագրերու և յանձնարարութեանց մուրհակներու փոխանցում . 7. — Գնում և վաճառում Օսմ. կառավարութեան ընդհանուր արժէթուղթերուն եւ կառավարական պաշտօնարաններէն չըջարեութեան հանուած և գնումն ու վաճառումն արտօնուած ամէն տեսակ սեւեռներու , տնանուն ընկերութեանց այն բաժնեթուղթերուն , որք Սակարանի մէջ մտցուած և արձանագրուած են և այն ամէն տեսակ քոնսլիտէներու , որք Օսմ. կառավարութեան արտօնութեամբ Սակարանին մէջ մտցուած և արձանագրուած են :

Յօդ. Ե. — Սակարանն ամէն օր , որոշեալ ժամուն պիտի բացուի , դադարի օրերէն զատ : Սակարանին յատուկ շէնքին մէկ ճիւղը պիտի յատկանայ առեւտրական և արհեստական ապրանքներու և իրեղէններու գործառնութեանց և միւս ճիւղը՝ քոնսլիտէի և այն բաժնեթուղթերուն , որոց գնումն ու վաճառումը կարելի է , ըստ Դ. յօդուածի :

Յօդ. Զ. — Որոշեալ ժամերէն առաջ կամ ետքը քոնսլիտէի կամ ուրիշ առուտորի վերաբերեալ ո եւ է գործառնութիւն արգելեալ է Սակարանին մէջ :

Յօդ. Է. — Դ. Յօդուածի համաձայն , Սակարանի մէջ կատարուելիք գործառնութեանց օրուան գինն ամէն օր յատուկ թուղթի վրայ պիտի արձանագրուի և Սակարանին փակուելէն առաջ սինսիներու միջոցաւ պիտի ծանուցուի :

Յօդ. Ը. — Վաճառականական , սեղանաւորական և քոնսլիտէի վրայ գործառնութիւններ կատարելու համար , Սակարանէն զատ ուրիշ տեղ հաւաքուիլն արգելուած է : Այս տեսակ հաւաքումներ թոյլատրող կամ արտօնողներէն առաջին անգամ 20 Օսմ. ոսկի , իսկ կրկնութեան պարագային կրկին տուգանք պիտի առնուի :

Յօդ. Թ. — Վաճառականութեան , սեղանաւորութեան , քոնսլիտէի եւն . վերաբերեալ գործառնութիւններ կատարելու մասք Սակարանին չըջակաները և կամ ուրիշ տեղեր , փողոցներու մէջ հաւաքուիլը բացարձակապէս արգելուած է :

Յօդ. Ժ. — Հասարակութեան արգիլուած է Սակարան մըտնել, Սակարանի յատուկ գործառնութիւններով զբաղող յաճախորդները միայն իրաւունք և արտօնութիւն ունին մտնելու:

Յօդ. ԺԱ. — Յաճախորդներուն թիւը սահմանափակ չէ: Արժէթուղթերու, մուրհակներու եւն. յատուկ Սակարանին յաճախորդներուն անուններն արձանագրելու համար յատուկ տետրակ մը պիտի ըլլայ, ինչպէս նաեւ ուրիշ տետրակ մը՝ առեւտրական և արհեստական ապրանքներու և իրեղէններու Սակարանին յաճախորդաց համար: Անձ մը, եթէ ուզէ, պիտի կրնայ երկու տետրակներուն մէջ ալ արձանագրել տալ իր անունը: Սակարանի քովսէրին, քարտուղարներուն և սպասաւորներու ամսականին և սակարանի միւս ծախուց համար յաճախորդներուն տալիք տարեկան գումարն որոշուելով Առեւտրական նախարարութեան պիտի ծանուցուի:

Յօդ. ԺԲ. — Յաճախորդներուն վճարելիք տարեկան գումարն ամէն տարւոյ սկիզբը կանխիկ պիտի վճարուի:

Յօդ. ԺԳ. — Առանց ազգի եւ Հպատակութեան խտրութեան, իրենց խնդրանք սակարանի յաճախորդ գրուելու իրաւունք ունին նախ՝ այն ամէն վաճառականներ, սեղանաւորներ, նաւապետներ, ապահովագրողներ, նաւատէրեր, գնորդներ եւ միջնորդներ, որք սակարանին գտնուած քաղաքին մէջ կը բնակին մշտապէս կամ առժամապէս եւ կամ բնակելու յանձնառու եղած են, և Բ. այն ամէն անձեր որք թէեւ վերոյիշեալ դասուկարգերէն միոյն չեն պատկանիր, բայց այն քաղաքին մէջ բնակելով կրնան սակարանի յաճախորդներէն երկու հոգիի ստորագրութեամբ վկայագիր մը ցոյց տալ իրենց պատուաւոր, վստահելի եւ բարոյականի տէր ըլլալնին հաստատող: Անոնք որ մըտապէս կամ առժամապէս չեն բնակիր այն քաղաքին մէջ կամ առաջները բնակելով յետոյ տեղ փոխած են, յաճախորդաց ցանկէն պիտի ջնջուին:

Յօդ. ԺԴ. — Անուանարկ պատժի դատաւարտողներուն, սնանկներուն, կամ սնանկանալէ ետք իրենց պատիւը չվերահաստատողներուն բացարձակապէս արգիլուած է սակարան մտնել:

Յօդ. ԺԵ. — Սակարանի յաճախորդներէն անոնք որ կ'ուզեն գնումներով եւ միջնորդի գործողութիւններով զբաղիլ, պարտաւոր են իրենց անունն յատուկ տետրակին մէջ արձանագրել տալ, ինչ տեսակ միջնորդութեամբ զբաղելնին յայտնել և բացայայտ կերպով յանձնառու ըլլալ որ իրենց հաշուոյն ամէն տեսակ գործառնութիւններ կատարելէ հետի պիտի կենան: Յանձնառութիւննին չկատարողներուն անունները տետրակէն պիտի ջնջուին:

Այս կարգի անձերը գնորդի և միջնորդի տետրակներէն միոյն մէջ նորէն կրնան արձանագրուիլ եթէ մինչեւ այն թուականն արձանագրուած և նոյնատեսակ գործառնութիւններով զբաղող միջնորդներուն առնուազն երկու երրորդն հաւանին: Միայն թէ այն ուր միջնորդներու տետրակէն ջնջուած է, առնուազն երեք տարի ետքը միայն կրնայ նորէն ընդունուիլ միջնորդներուն կարգը:

Յօդ. ԺԶ. — Վարչական Ժողով մը կը վարէ սակարանի գործողութիւնները: ԺԱ. յօդուածին մէջ նշանակուած երկու ճիւղերուն յաճախորդներէն բաղկացած Ընդհանուր Ժողով մը ամէն տարի Սակարանին մէջ իրեն յատուկ տեղը կը կը գումարուի և իր մէջէն բացարձակ առաւելութեամբ 7 հոգի կ'ընտրէ իբր անդամ Վարչական Ժողովոյ: Անդամներն առնուազն 25 տարու պէտք է ըլլան: Պաշտօնավարութիւնին տարի մը կը տեւէ եւ ձրի է: Ընտրութիւնը տեղի պիտի ունենայ Սակարանի նախարարութեան կամ անոր կողմէ կարգուած պաշտօնէին նախագահութեան տակ: Ընդհանուր Ժողովին ներկայ իւրաքանչիւր ընտրող այս կանոնագրին պահանջած հտնգամանքն ունեցող յաճախորդներէն 7 հոգիին մէկ ցանկը պիտի տայ գաղտնի քուէարկութեամբ: Այս կերպով ամէնէն աւելի քուէ ստացող 7 անձերը Վարչական Ժողովոյ անդամ պիտի կարգուին:

Յօդ. ԺԷ. — Վարչական Ժողովոյ իւրաքանչիւր ճիւղն իր անդամոց մէջէն պիտի ընտրէ նախագահ մը և գանձապահ մը: Խնդրոյ մը վրայ որոշում տալու համար անդամներէն առնուազն 4 հոգին ներկայ պէտք է ըլլան: Խորհրդակցութեան առարկայ եղած խնդիրներու մասին մեծամասնութեամբ որոշում պիտի տրուի: Համեմատականի մնացած ատեն, նախագահին կարծիքն ունեցող կողմը մեծամասնութիւն չափած պիտի համարուի:

Յօդ. ԺԸ. — Վարչական Ժողովն իւրաքանչիւր ճիւղին ներքին կարգապահութիւնը, գնորդներուն եւ միջնորդներուն իրաւունքներն ու պարտականութիւնները, յաճախորդներուն հետ և իրենց միջեւ անոնց ունենալիք յարաբերութիւնները, և սակարանին գործառնութիւններուն ընթացքը ճշտող կանոնագիր մը պատրաստելու արտօնութիւն ունի: Այս կանոնագիր Օսմ. կառավարութեան վաւերացման պիտի ենթարկուի և պաշտօնապէս ընդունուելէն ետքը Սակարանին մէջ պիտի կախուի: Յաճախորդներն այս կանոններուն հնազանդելու պարտաւոր են: Վարչական Ժողովն յաճախորդներուն փոխանորդն ըլլալով պարտաւոր է սակարանին բարոյական և նիւթական շահերուն հոգ տանիլ, կանոնագրութեանց ճշիւ գործադրութեան հսկել, կանոնի հակառակ

տրարքներն արգիլել և սակարանի գործառնութեանց առթիւ գնորդներու, միջնորդներու և յաճախորդներու միջեւ յառաջ եկած վէճերու մասին ըստ օրինի տալիք որոշումները սակարանի քօմիսէրին հաղորդել ի գործադրութիւն :

Յօդ. ԺԹ. — Սակարանի քօմիսէրները սակարանին և առեւտրական նախարարութեան կամ տեղական կառավարութեան միջեւ պաշտօնական միջնորդներ են : Օսմ. կառավարութեան կողմէ սակարանին եւ սակարանին կողմէ Օսմ. կառավարութեան ըլլալիք զեկուցումները քօմիսէրին միջոցաւ կը կատարուին : Քօմիսէրը պիտի ստորագրէ և վաւերացնէ սակարանին ճիւղերուն կողմէ հրատարակուելիք յայտարարութիւններն և նախապէս ինք պիտի տեսնէ սակարանէն տրուելիք ամէն թուղթ, գիներու ցուցակ, վկայագիր : Քօմիսէրին վաւերացումն և յատուկ կնիքը չկրող թուղթերը վաւերական չեն նկատուիր : Քօմիսէրը թէ՛ սակարանին մէջ և թէ՛ դուրսը ընդհանուր բարեկարգութեան պիտի հսկէ կանոնի հակառակ ընթացքի մէջ գտնուողներուն անունները պիտի արձանագրէ, ի հարկին վարչական ժողովոյ պիտի իմացնէ, եթէ պէտք ըլլայ ստիկանութեան ալ պիտի դիմէ և ըստ կանոնի վարչական ժողովոյ տալիք որոշումները պիտի գործադրէ :

Յօդ. Ի. — Օրինական պայմանաժամը լրացուցած վարչական ժողովոյ երկու ճիւղերն ամէն տարի քօմիսէրին նախագահութեան տակ գումարուելով այն տարուան ելմտացոյցը պիտի պատրաստեն և Պոլսոյ մէջ Առեւտրական նախարարութեան ու գաւառներու մէջ կուսակալին կամ կառավարչին պիտի յանձնեն : Նորընտիր վարչական ժողովը նախորդ տարւոյ ծախքերուն հասոյթներուն հաշիւը պիտի քննէ և իր քննութեան արդիւնքը տեղեկագրով մը քօմիսէրին պիտի հաղորդէ : Այս տեղեկագիր առեւտրական նախարարութեան կողմէ վաւերացուելէ ետք, պատճէնը սակարանին մէջ պիտի կախուի, որպէսզի ամէն ոք տեղեկանայ անոր տրամադրութեանց :

Յօդ. ԻԱ. — Զննուած են Տիւթուրի Գ. հատորին մէջ գրուած եւ 11 Շէվվալ տարի 90 և 19 Թըշրինի սանի տարի 89 թուակիր սակարանի կանոնադրութեան այն յօդուածներն որք այս կանոնադրին տրամադրութեանց հակառակ են :

Յօդ. ԻԲ. — Ներկայ կանոնադրին գործադրութեան պիտի հսկէ Առեւտրական նախարարութիւնը :

ՊԶՏԻԿ ՍԽԵԼՆԵՐ

75000 Անգլ. ոսկի հաւելոյ մեջ կորսուած

Պիտի ըսէք թէ կարելի՞ է այդ: — Լա՛ւ, կարգացէք անգամ մը, թերեւս համոզուիք: Արդարեւ եո իսկ կը թերահաւատիմ թէ ի՞նչպէս կրնայ 75000 ոսկի կորսուիլ հաշուելու մէջ կամ չհաշուելով: Արդեօք քանի՞ քանի վաճառատուններու գրագիրներ, կոտորակներ հաշույ մէջ չանցընելու սովորութիւն ունին: Հաշուոյ մէջ մէկ բէնսին $\frac{1}{8}$ ը երբ տեսնեն, զանց կ'ընեն. — Է՛հ, ի՞նչ կ'արժէ, կ'ըսեն, և այնպէս ալ չէ՞ մի: Բայց ահա օրինակ մը որ պիտի ցուցնէ անոր արժէքը եւ տարբերութիւնը: —

ՀԱՇՈՒԵՑՈՅՑԸ

ձիւսք

	Անգ. Շ. Բ.	Անգ. Շ. Բ.
67 եարտա կերպաս գին	$4\frac{3}{4}$ Բ = 1. 5. 5.	1. 6 $6\frac{1}{4}$
436 » » »	$4\frac{1}{8}$ Բ = 7. 9. 10.	7. 9 $10\frac{1}{2}$
66 » » »	$5\frac{1}{8}$ Բ = 1. 8. 10.	1. 8 $10\frac{1}{2}$
$1\frac{5}{8}$ » » »	10 շ. 6 Բ = 0. 14. 5.	0. 14 $5\frac{1}{4}$
	£ 10. 19. 7.	£ 10. 19 $8\frac{1}{2}$

Այս հաշուով ենթադրենք թէ իւրաքանչիւր հաշուեցոյցէ բէնս մը պակաս կը հաշուենք եւ սրով հետեւ շատ վաճառականներ (Անգլիոյ մէջ) օրը առնուազն հարիւր հաշուեցոյց կը գրեն, իւրաքանչիւր հաշուեցոյցէ մէկ բէնս պակաս՝ կ'ընէ օրը 8 շիլին, 4 բէնս: Եթէ տարւոյն 52 կիրակիները եւ 52 շաբաթի կէս օրերը, 26 օր, հանենք տարւոյն օրերէն, կ'ունենանք 283 գործի օր, որ օրական 8 շիլ. 4 բէնսէն կ'ընէ տարին 120 Անգլ. ոսկի: Ենթադրենք թէ վաճառատուն մը այս ընթացքով կը գործէ 25 տարիէ ի վեր. ի՞նչ փնասած կ'ըլլայ: — 2000 Անգլ. ոսկի: Եթէ մէկ վաճառատուն այսքան կը փնասէ, չափազանցութիւն է միթէ ըսել թէ քսան և հինգ վաճառատուն այս հաշուով 25 տարուան մէջ 75000 Անգլ. ոսկի կը կորսնցնեն:

Թարգմ. Անգլ. Ա. Գ.

ՏՆՏԵՍԱԳՓՏԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Նախորդ յօդուածով ըսինք թէ աշխատութիւնք այնքան կ'ըստորաբաժանուին որքան շատ կարելի ըլլայ աշխատողներն համախմբել ու արտադրութիւնները փոխանակել: Մեծ ու կեդրոն քաղաքներէ հեռու գիւղ մը, ուր շուկայ չկայ, գիւղացին իր սպառածէն աւելցած արտադրութիւնը դիւրաւ փոխանակելու միջոց չունի, հետեւաբար փոխանակ մի միայն մէկ տեսակ գործով պարապելու, կ'ստիպուի իր բոլոր պէտքերն ինք հոգալ եւ մշակը հոն կ'ըլլայ թէ՛ մսավաճառ, թէ՛ հացագործ եւ թէ՛ որմնագիր: Լէյն գիւղերուն մէջ, ուր փոքր շուկայ մը կայ, բայց այնքան փոքր որ երկու որմնագիր, երկու ատաղձագործ, երկու երկաթագործ չեն կրնար միասին ապրիլ, հոն աշխատութեան նախնական բաժանում մը միայն կրնայ ըլլալ եւ գիւղացին կը հարկադրուի այդ արհեստներու տարբական բաները սորվիլ ու գործել: Իսկ մեծ քաղաքներու մէջ, ուր մեծ շուկաներ կան եւ կրնան ամէն արտադրութիւններ փոխանակուիլ, այս փոխանակակութեան կարելիութեան շափ, աշխատութիւննին կը բաժնուի, աշխատողները կը համախմբուին, եւ հոն, այդ մեծ քաղաքներու մէջ, կը յառաջագրիմէ ճարտարութիւնը:

Ճարտարական շատ մը արտադրութիւններ անկարելի եղած է ցամաքի ճամբով փոխադրել տեսակ տեսակ դժուարութեանց եւ մեծ ծախսուց համար: Բայց ծովով փոխադրութիւնը ադ անպատեհութիւնները չունենալէ զատ, շատ մ'ալ առաւելութիւններ ունի: Այս պատճառաւ ծովեզերեայ եւ նաւարկելի գետերու վրայ հաստատուած քաղաքներ իրենց արտադրութեանց փոխադրութեան եւ փոխանակութեան մէջ ունեցած դիւրութեան համեմատ զարգացած են եւ հոն մեծ շուկաներ կազմուած եւ ճարտարութիւնք յառաջդիմած են եւ հետզհետէ բազմամարդ ու վաճառաչահ քաղաքներ եղած են: Պատմութեան էն վաւերական վկայութիւններէ կը տեսնենք թէ Միջերկրական ծովը քաղաքակրթութեան օրրան եղած է: Այդ ծովը, հովին պատճառած ալեկոծութեան դէմ իւր հարիւրաւոր ապահով կղզիներով նաւարկութեան եւ վաճառականութեան առաջին ծաղկոցը եղած է եւ իր եզերքի քաղաքներու նաւապետներն որք միանգամայն վաճառականներ էին, իրենց երկրին արտադրութիւնները փոխադրելուն եւ փոխանակելուն հետ միասին ծաղկեցուցին նաեւ ուսումն ու գեղարուեստ: Պատմութիւնը կ'ըսէ նաեւ թէ հին ազգաց մէջ առաջին քաղաքակրթութեամբ ազգերը եգիպտացիք եւ Չինացիք եղած են:

5000 տարիներ առաջ եգիպտոսի եւ Չինաստանի մէջ երկրագործութիւն, արհեստ, գեղարուեստ, ուսումն եւ գիտութիւն մը չակեալ եւ ծաղկեալ էին եւ հոն կային ամէն ինչ որ քաղաքակրթեալ ազգի մը եւ երկրի մը անհրաժեշտ է: Եգիպտացիք եւ Չինացիք ի՞նչ բանի կը պարտին իրենց այս փայլուն վիճակը: Անշուշտ ի մէջ այլոց եւ առաւելապէս իրենց երկու գետերուն՝ Նեղոսի եւ Գանգէսի: Այս գետերն իրենց շատ մը բնական եւ արհեստական ջրանցներուն միջոցաւ ո՛չ թէ մեծ քաղաքներ իրա-

րու հետ հաղորդակցութեան կը դնէին, այլ գիւղեր եւ նոյն իսկ երկրագործական կարեւոր հաստատութիւնք այդ ջրանցներու միջոցաւ կը հաղորդակցէին և արտադրութիւնները կը փոխադրէին, կը փոխանակէին, աշխատողները կը համախմբէին, աշխատութիւնները կ'ստորաբաժնէին, ճարտարութիւնը կը կատարելագործէին եւ այսպէս կը հասնէին այն վիճակին, որուն կ'ըսեն քաղաքակրթեալ վիճակ:

Ատամ Սմիթ կ'ըսէ թէ երբ անասուն մը բան մը խնդրէ ուրիշ անասունէ մը եւ կամ մարդէ մը, անոր շնորհքը հայցելէ զատ ուրիշ միջոց չունի: Զազը մայրը կը շոյէ, ճաշի ատեն տիրոջ քով սպասող շունը հազար միջոցներով անոր ուշադրութիւնն իրեն կը դարձնէ: Մարդն ալ իր նմաններուն երբեմն այնպէս կ'ընէ: Շատ անգամ երբ իր փափաքածն ստանալու համար ուրիշ միջոց չունի, կը ջանայ անոր սիրտը շահելու համար կեղծատրութիւն, չողոքորթութիւն ընել եւ ստորին միջոցներու դիմել: Բայց ասոնք միշտ ի գործ չեն դրուիր: Բազաքակիրթ երկրի մը մէջ մարդիկ ամէն վայրկեան իրենց նմաններուն օգնութեան ու ծառայութեան կարօտ են: Իրենց պէտքերն եթէ ուրիշին բարեյօթարութենէն սպասել հարկ ըլլալ, իրենց ամբողջ կեանքը պիտի չբաւեր անոնց սիրտը շահելու:

Գրէթէ ամէն անասուն, երբ կը մեծնայ, ատանց ուրիշ կենդանիէ օգնութիւն մը սպասելու կ'ապրի: Մարդը միայն շարունակ եւ միշտ կախում եւ պէտք ունի ուրիշ մարդոց, այս պէտքերը գոհացնելու համար ապահով միջոց մը միայն կայ, որ է անոնց անձնական շահերուն դիմել եւ համոզել թէ իրենց շահը կը պահանջէ որ իրեն օգնեն: Փոխանակ անոնց բարի զգացմանց դիմելու, պէտք է ըսէ, «Տուր ինծի այս ինչ բանը, որու պէտք ունիմ. փոխարէն ես ալ քեզ կուտամ այն ինչ բանը, որուն պէտք ունիս»: Փոխանակութեան այս բանաձեւն է որ կը վարէ գործերն եւ մնավաճառը, պարտիզպանը, հացագործը առ բարեսիրութեան չէ որ մեր սնունդը կը հայթայթեն այլ մեր իրենց ցոյց տուած շահն է: Կ'երեւայ թէ մուրացիկն է միայն որ ուրիշի մը բարեյօթարութենէն կրնայ ապրի, բայց կը տեսնենք թէ մուրացիկն ալ ատանց փոխարինութեան չէ որ կը հայթայթէ իր օրապահիկն եւ գուցէ ոչ ոք հաճէր ողորմիլ անոր, եթէ փոխարէն հարիւրապատիկը հանդեձելոյն մէջ գանձել չյուսար: Ատանց փոխանակութեան գործիքի մը, անհնարին ըլլալու չափ դժուար պիտի ըլլար փոխանակութեան գործը: Մշակը որ շտեմարան մը յեցուն ցորեն ունի եւ կարօտ է զոյգ մը եգի, ի՞նչպէս պիտի դիմէր հովիւին, ի՞նչպէս պիտի սակարկէր, ո՞վ պիտի գնահատէր եւ հաշուէր: Այս եւ ասոր նման դժուարութիւններն հարթելու համար հնարեցին դրամը որ փոխանակութեան գործիքն է: Երբ սահմանափակ էր առեւտուրը, որ նոյն իսկ փոխանակութիւնն է տարբեր երեւոյթի մը տակ, այն ատեն դրամը կրնար փոխանակութեան պաշտօնը գոհացնել, սակայն երբ վաճառականութիւնը զարգացաւ, դրամէն զատ ուրիշ միջոց մը եւս հնարելու հարկը տեսնուեցաւ: Միշտ Շըվալիէ կ'ըսէ որ եթէ Րէնճէնթէ կոչուած ադամանդը եւ կամ անոր համարժէք իր մը դրամ

մով փոխանակել հարկ ըլլայ, պէտք է 40 բեռնակրի ոսկի փոխադրել: Նոյնպէս եթէ Լոնտրայի օրական առեւտուրը դրամով ընել հարկ ըլլայ, փոխանակ Բլիքինկ հաուզի մէջ հաշուակցելու պէտք է երկու հարիւր հազար քիլո ոսկի ամէն օր փոխադրել որ մեծ անպատեհութեան տեղի պիտի տար: Դրամը երկրի մը օրական գործառնութեանց փոխանակութեան գործին է, ինչպէս շոգեկառքը նոյն գործողութեանց փոխադրութեան գործիքը, եւ ինչպէս սր սա իւր շարժման համար վառելանիւթի եւն. կը կարօտի, նոյնպէս ալ դրամը իւր պաշտօնին կիրառման մէջ ծախքի կը կարօտի որ իրեն պատճառած ժամանակի կորստեան եւն. համահաւասար է: Գաղափար մը ունենալու համար թէ երկրի մը այդ ծախքը կամ կորուստը ի՞նչ քանակութեամբ կրնայ ըլլալ, Բրոֆէսէօն Կիվընս կ'ըսէ թէ Անգլիա միայն տարին 4 միլիոն սթեռլինի կորուստ կ'ընէ եթէ հարկ ըլլայ իր երկրի առեւտրական գործողութիւնները դրամով միայն ընել: Այս վնասուց եւ անպատեհութեանց առաջին առնելու համար հնարած են ուրիշ փոխանակութեան գործի մը, որ է վարկը:

ԱՐՏԱՇԷՍ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

ԳԵՐՄԱՆԵՐԷՆ

a	anno	տարին
a/	am. (օր.) a/Rh	քով (օր.) Ռէն գետին քով
A	Amsterdam	Ամսդերտամ (Հոլանտա)
a. a. o	am angeführten Orte	յիշուած, որոշուած տեղը
Abschn	abschnitt	կտրօն, կտոր
a. c.	anni currentis	ներկայ տարւոյ
acc.	accepti	ընդունուած
a. f.	anni futuri	գալ տարի
a. Lfg	auf Lieferung	յանձնելի
Al.D.WO	Allgemeine Deutsche Wech selordnung	Ընդհ. Օրէնք Գերմանիոյ փոխանակագրերու վրայ
augen	angenhommen	ընդունուած
Anw	Anweisung	պատուէր, յանձնագիր
a. p.	anni practeriti	վերջին տարւոյ
a. Z.	auf Zeit	ժամանակին, ատենին
B.	Brief	թուղթ, փոխգիր

Bch.	Buch
Betr.	bettreffend
bez	bezahlt
bez	bezüglich
bezw	beziehungsweise
Bf.	Brief
Bg.	Bogen
Bl.	Ballen
br.m.	brevi manu
b. s.	beliebige Sicht
bttto.Ett.	brutto
C.	Cent. կամ centime
ca, c ^a	circa
cfm.	conform
cfr.	confer
Co.	compagnie
C. P. O.	Civilprozessordnung
ctg.	Courtage
cif	cost, insurence, freight
d	pfennig
d	pfenny
d. A.	der Altere
d կամ dd	debit
d. d.	de dato
d. G	durch Güte
dgl.	desgleichen
d. h.	das heisst
d. i.	das ist
d. J.	der Junger
dkl.	dunkel
do.	dito
Dr.	Debitor
ds կամ	dieses Monats
de. Mts	
ds. J.	dieses Jahres
Dupl.	Duplicat
Dzd	Dutzend
E. G	Eingetragene Genosesn- schaft

թերթ , տրցակ
յիշեալ , ձեռնհաս
վճարուած
փոխադարձաբար
յարաբերաբար
նամակ
թերթ , թուղթ
հակ
ուրիշ մանրամասնութիւնք կը պակսին
ըստ կամս , ուղած ատենդ
առանց ապրայի
թէ ֆրանքի և թէ տոլարի ¹ / ₁₀₀
...ի չափ , շուրջ
համաձայն
բաղդատեցէք
ընկերութիւն
քաղաքային օրինագիրք
միջնորդչէք
ծախք , ապահվ . նաւավարձ
բֆէննիկ
բէնս (¹ / ₁₂ շիլին)
երէց , մեծ եղբայր
վճարուած
թուականաւ
բարեսիրաբար
նոյն , նման
այսինքն
այսինքն
կրտսեր , փոքր եղբայր
մութ գոյն
նոյն
պարտական
ընթացիկ ամսոյ
այս տարւոյ
պատճէն , կրկնագիր
երկոտասնեակ
օրինական քօթերաթիվ ըն- կերութիւն

Ell. c.	Elle
E. v.	Eingang vorbehalten
f.	fein
f. a. h.	frei ab hier
fb.	frei an bord
f. f.	und folgende
ff.	superfin
Fl.	Flasche
folg	folgende
fm	mittelfein
fr	fraglich
Fr. St.	Fronkenstuck
Fss	Fuss
G	Geld
g.	gut
gm	mittelgut
gef	gefallig
gew.	gewogen
gez	gezeichnet
gem	gemischt
Ggw	Cutgewicht
Geb	Gebruder
H	Haben
h. a	hujus anni
h. m	hujus mensis
Hav	havarie
Hdl	Handel
Hdlg	Handlung
H. G. B.	Handelsgesetzbuch
Hr	Herr
i	ihr
iA	im Auftrage
in bond	unter zollverschluss
Inl	Inlage
inlg	inliegend
J	Jhr
jr. Jun	Junior
kfm	Kaufmann
k. h.	kurzer hand

ավունա
գանձելու վերապահութեամբ
ընտիր տեսակ
գնումած հոս
չողենաւ յանձնելի, Գոլանֆո
պօն
և հետեւեալք, մնացորդք
էն ընտիր տեսակ
չիչ
հետեւեալ. սա...
ոչ շատ ընտիր տեսակ
յիշեալ, en question
գաղղ. ոսկի, նաբոլէոն
ոտք
դրամ, պահանջք
լաւ տեսակ
միջակ տեսակ
եթէ կը հաճիք. հաճեցէք
ծանրութիւն
նշանակեալ, ստորագրեալ
խառն ապրանք
ծանրութենէ զեղչ
եղբարք
պահանջ
այս տարւոյ
այս ամսոյ
ծովային վնաս
առուտուր
վաճառատուն
առեւտր. օրինագիրք
Տիար
իւր, անոր
հրամանաւ, յանձնաթուղթով
մաքսը կապարուած սնարակ
ներփակեալ թուղթ, ապրանք
ներփակեալ
Ձեր
կրտսեր
վաճառական
այսքան միայն

k. J.	künftigen Jahres
konn	Konnasement
kpt	Kapitan
k. S.	kurze Sicht
kto	kouto
k. z.	kurszettel
L. lit	lira italiana
la	littara
lf. J.	laufendes Jahres
Lfzt	Lieferzeit
L. S.	Lange Sicht
lt	laut
Lt	Lot
M, 7m	tausend
m/	mein
M. A.	mangels Annahme
Mdl.	Mandel
mdo	medio
m. o. w.	mahr order weniger
m. pr.	mann propria
MZ	mangels Zahlung
nM	nachsten Monats
Н. S.	Nachschrift
n. S.	nach Sicht
O. K.	ohne kosten
o. W.	ohne Wert
oxh.	oxhoft
P ^a . I ^a	primawechsel
pr Adr	per Adresse
pr compt	per comptant
pr E	per Einschluss
pr k	per kasse
R.	Rechnung
R ^e	Rimesse
r ԿԲ	rot rotunde
RR.	Returrechnung
r ^u	Rabatt

գալ տարի
 բեռնագիր
 նաւապետ
 կարճ պայմանաժամաւ փոխ-
 գիր
 հաշիւ
 փոխգրի գին
 իտալական ֆրանք
 նամակ
 ներկայ տարւոյ
 յանձնման պայմանաժամ
 երկար պայմանաժամաւ փոխ-
 գիր
 համաձայն, ըստ
 կէս օնցա
 հազար
 իմ
 եթէ փոխգիրը չընդունուի
 հնգետասնեակ
 . . . կէսին
 աւելի կամ պակաս
 իւր ձեռքով
 եթէ փոխգիրը չվճարուի
 գալ ամսոյ
 յետ գրութեան
 յետ տեսանելոյ
 առանց ծախքի
 անարժէք, sans valeur
 205 լիթրանոց տակառ
 փոխգրի Ա. օրինակ
 յանձնելի
 կանխիկ
 ներփակեալ
 կանխիկ
 հաշիւ
 վճարում, փոխգիր
 կլոր հաշուով
 չվճարուած փոխանակագրի
 մը համար ծախք
 գեղչ

s	siehe
Sck	Sack
sen	senior
st	samt
St	Stuck
Std	Stunde
Stpl	Stempel
Str.	Strasse
s. Z.	seiner Zeit
T	Tag
t կամ t°	tonne
u/	unser
u. a	unter anderm
u. A.	unter Anzeige
u	ultimo
u.dgl.m	und dergleichen mehr
u. r.	ut retro
u. s.	ut supra
v/	von
v.	verte
verf.	verfallen, verflossen
vers.	versichert
vgl.	vergleiche
v. J.	vorigen Jahres
v. M.	vorigen Monats
W.	Wechsel
W.S.G.U	Wenden sie gefielligst um
z. B.	zum Beispiel
z. H.	zu Handen
zus.	zusammen
zuz	zuzuglich
z. Z.	zur Zeit

տեսէք
պարկ
երէց
միասին
ծրար, կտոր
ժամ, փարսախ
կնիք, թղթադրոշմ
փողոց
իր ատենին, ժամանակին
օր
թօնօ
մեր
ի մէջ այլոց
ստանալս կը հաստատեմ
վերջ (ամսոյ)
և որ ի կարգին
վարը գրուածին նման
վերը գրուածին պէս
. . . քաղաքէն
դարձուցէք եթէ կը հաճիք
անցեալ
ապահովագրեալ
բաղդատեցէք
վերջին տարւոյ
վերջին ամսոյ
փոխանակագիր
հաճեցէք դարձնել
օրինակի համար
. . . քովը, . . . ձեռքը
համագումար, ամբողջ
նաեւ . . . մէջը
այժմուս

Այս 12րդ տետրով կ'աւարտի Առաջնորդ Վաճառականացի Բ. Հասորը, որով բաժանորդաց հանդեպ մեր յանձնառութիւնը կ'աւարտուած կ'ըլլայ լիովին: Պակաս քիւ ունեցող բաժանորդներէն կը խնդրուի իմացնել մեզ որպէս զի իսկոյն դրկենք: Կը յուսանք որ հանդեպ մեզ իրենց յանձնառութիւնը նոյնքան խղմատութեամբ կը կ'աւարտեն անոնք, որոց վստահութիւնը ըլլալով քերթ դրկուած եր ապառիկ:

Նամակ կամ առկախ հաշիւ ուղղելի եմ միայն առ

ՍԻՄՕՆ ՉԵՕՄԼԷՔՅԵԱՆ

Բիւզանդիոնի խմբագրատունը, Պապ-Ալի ճաստսի, քիւ 23—25:

Ա Փ Օ Ս Թ Օ Լ Ի Ք Ի Ն Թ Ի Թ Ի Ի Թ Ի Գ Օ Ն Ի Ա

(ՃԵՆԱՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ)

Վարժարանս կ'աւանդէ՝ մեր երկրին մէջ գտնուող Ամերիկեան միւս գոլէճներուն յար և նման ծրագրով մը՝ Հայ., Օսմ., Անգղ., Ֆրանս., եւ Յուն. (Յունաց համար) լեզուներ, նաեւ Բնական, Բնապատմական, Ուսողական, Փիլիսոփայական եւն. գիտութիւններ, իսկ իբրեւ արուեստ կ'ուսուցանէ կահագործութիւն, յուսանկարչութիւն և ջութակահարութիւն: Բաց աստի յառաջիկայ տարեշրջանէն սկսեալ պիտի հաստատէ երեք տարուան

Վաճառականական Դասընթաց

մը՝ ուր մասնաւոր խնամքով պիտի դասախօսուին գործնականապէս Առեւտրական Աշխարհ., Թուար., Տոմարակալութ., Օրէնսգիտութիւն, Վաճառականական և Սեղանաւորական գործողութիւններ, Պաշտօնական և ոչ-պաշտօնական ամէն տեսակ գրութիւններ՝ Հայ., Օսմ. և Ֆրանսերէն լեզուներով, եւն. եւն., եւ սոյն ճիւղին աշակերտները ստիպեալ չպիտի ըլլան գոլէճական միւս դասերուն հետեւելու: Տարակոյս չկայ թէ այս նորութիւնը որ կը պակսէր մեր մէջ՝ մեծ օգուտներ պիտի ընծայէ հասարակութեան: Գիշերօթիկներու դպրոցական տարեթօշակն է միայն 10 Օսմ. ոսկի, նոր տարեշրջանը պիտի սկսի Սեպտ. 11/24 ին: Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար դիմել առ Տնօրէնն Վեր. Տքգ. Ա. Յ. Հայկազեան. ի Գոնիա:

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍԲ

Ինչպէս կը տեսնուի նախորդ էջի ԱԶԴԷՆ, Առաջնորդ Վանա-
ռականացի հրատարակութիւնը կը դադրի այլեւս, աւարտելով
իր Բ. տարեշրջանը:

Դաւառը գտնուող 9 բաժանորդները որոնք Առաջնորդ Վա-
նառականացի 12 թիւերու համար արձանագրուած էին և Հան-
րագիտակի տարեշրջանի սկիզբէն ի վեր թերթ կ'ստանային, այս
վերջին թիւով 7 պրակ առած կ'ըլլան. սոյն ազնիւ էֆէնտիներէ
կը խնդրենք որ հաճին եօթը դահեկան յանձնել իրենց քաղաքը
գտնուող մեր գործակալ էֆէնտիներու, Իսկ Խարբերդի միակ
բաժանորդը որ կանխիկ վճարել տուած էր 12 դրշ. կրնայ ուլած
կերպով տրամադրել մեր քով աւելցած 5 դահեկանը:

«Հանրագիտակ» եւ Առաջնորդ Վաճառականաց ու եւ է առըն-
չութիւն չունենալով այլ եւս, կը խնդրուի որ «Առաջնորդ Վա-
ճառականաց»ի հետ առկախ հաշիւ, թղթակցութիւն, եւն. ունե-
ցողները դիմեն վերեւ ցուցուած հասցէին:

«Հանրագիտակ»ի անունին տակ հրատարակուած «Առաջնորդ
Վաճառականաց»ի եօթը թիւերը մենէ ուղղողները պարտին վճա-
րել իւրաքանչիւր թերթի համար 5 դահեկան, քանի որ ամբողջ
թերթի հաւաքածոյ մը կը փճանայ մեր քով, պակսած ամէն մէկ
թերթի համար:

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԻ Խմբագրութեան, Բաժանորդագրութեան եւ
ո՛ր եւ է գործառնութեան առթիւ հարկ եղած դիմում, գրութիւն
կամ նամակ պէտք է ուղղուին միմիայն

ՆՇԱՆ Ե. ՊԵՐՊԵՐՍԱՆԻ

որ միակ վարիչն ու պատասխանատուն է թերթին:

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ-ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ

ՏՊԱԳՐԻԶ-ՀՐԱՏԱՐԱԿԻԶ

ԱՐՄԷՆ ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ

ՆՇԱՆ Ե. ՊԵՐՊԵՐՍԱՆ

[Faint handwritten text at the bottom of the page]

॥ १६ ॥

(ԳՆԴՋԵԼԱՄԱՅ ԳԼՈՒԽԻՄԱՅ ԲԻՆԱԿԱՆ ԱՆՈՒ) ԺԿԵՐ

[illegible]

(մտաբան) մտաբանեցի ք. մտաբանեցի . 3444444444

(.U. 11/10/11)

(U) (S)

ՀՀԳՈՎՆԱԳՐԱՅԻՆ ԴՅՆ ԶԻՆՈՒՄՆԵՐԻՆ

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့၊ နံနက် ၈ နာရီ ၀၀ မိနစ်

ՎՄՀ-ի անդամները զգրված չեն ընդունում

1990年12月 第10期

1994年12月31日

1892

[illegible]

1871-1872 (1871-1872) 1871-1872

1990

[illegible]

1999-2000

1994-1995

1944

2017年11月17日

2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809 2810 2811 2812 2813 2814 2815 2816 2817 2818 2819 2820 2821 2822

1987年12月20日

၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့

សំណង់ ១២៣៤៥៦៧៨៩១០១១២១៣១៤១៥១៦១៧១៨១៩២០២១២២២៣២៤២៥២៦២៧២៨២៩៣០៣១៣២៣៣៣៤៣៥៣៦៣៧៣៨៣៩៤០៤១៤២៤៣៤៤៤៥៤៦៤៧៤៨៤៩៥០៥១៥២៥៣៥៤៥៥៥៦៥៧៥៨៥៩៦០៦១៦២៦៣៦៤៦៥៦៦៦៧៦៨៦៩៧០៧១៧២៧៣៧៤៧៥៧៦៧៧៧៨៧៩៨០៨១៨២៨៣៨៤៨៥៨៦៨៧៨៨៨៩៩០៩១៩២៩៣៩៤៩៥៩៦៩៧៩៨៩៩១០១១១២១៣១៤១៥១៦១៧១៨១៩២០២១២២២៣២៤២៥២៦២៧២៨២៩៣០៣១៣២៣៣៣៤៣៥៣៦៣៧៣៨៣៩៤០៤១៤២៤៣៤៤៤៥៤៦៤៧៤៨៤៩៥០៥១៥២៥៣៥៤៥៥៥៦៥៧៥៨៥៩៦០៦១៦២៦៣៦៤៦៥៦៦៦៧៦៨៦៩៧០៧១៧២៧៣៧៤៧៥៧៦៧៧៧៨៧៩៨០៨១៨២៨៣៨៤៨៥៨៦៨៧៨៨៨៩៩០៩១៩២៩៣៩៤៩៥៩៦៩៧៩៨៩៩

[illegible]

9. The respondent's name is [redacted], born [redacted]

Երեսնամյա Ս. Ժեմ 3 Սյա Սյա 2 դր ամսոստոս

၁၉၀၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့၊ နေပြည်တော်၊ မြန်မာနိုင်ငံတော်

գոյությունը, ունենալը, լինելը, ներքին գոյություն

... ..

... 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528. 2529. 2530. 2531. 2532. 2533. 2534. 2535. 2536. 2537. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 2543. 2544. 2545. 2546. 2547. 2548. 2549. 2550. 2551. 2552. 2553. 2554. 2555. 2556. 2557. 2558. 2559. 2560. 2561. 2562. 2563. 2564. 2565. 2566. 2567. 2568. 2569. 2570. 2571. 2572. 2573. 2574. 2575. 2576. 2577. 2578. 2579. 2580. 2581. 2582. 2583. 2584. 2585. 2586. 2587. 2588. 2589. 2590. 2591. 2592.

... ..

... ..

...the ... of ...

... ..

117

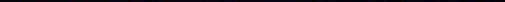
[Faint bleed-through from the reverse side of the page]

1871

[illegible]

Հայտնի է, որ Գրիգոր Բաղդատուի մասին Գրիգոր Բաղդատուի մասին Գրիգոր Բաղդատուի մասին

ՀԱՅԿԱՆԻ ՊԱՐԹԱՔԱՆԵՐ

ՆՇԱՆԿ. ՊԵՐՊԵՐԻԱՆ և ԿԱՐԱՊԵՏ Ս. ՏԵՄԻՐԵԱՆ պատիւ ունին ծանուցանել գրասէր հասարակութեան թէ իմասնաւորի Գաւառի վարժարանաց տեսչութեանց դիւրութիւն մը ըլլալու նպատակաւ նոր ԳՐԱՏՈՒՆ մը հիմնած են ու պիտի զբաղի հետեւեալ գործառնութիւններով:

Կը հայթայթէ, թէ Մայրաքաղաքիս մէջ և թէ Գաւառներու մէջ, Հայերէն, Թուրքերէն, Ֆրանսերէն, Անգլիերէն ու Գերմաներէն հրատարակութիւններ՝ Դպրոցական Դասագիրք, Վէպ, Թատրերգութիւն, Գիտական Հեղինակութիւն, Պարբերական ու Հանդէս:

Դպրոցական գրքերու և պիտոյքներու հայթայթման մասին ամենամեծ զեղջը կուտայ (30 րոպէս) իր հրատարակութիւններուն համար, իսկ միւս գրքերուն ալ համեմատական ամէնէն բարձր զեղջը) եւ վճարումներու համար անյուսալի դիւրութիւններ կ'ընծայէ (այս մասին յատկապէս կը բանակցինք):

ՏՊԱՐԱՆ-ԳՐԱՏԱՆՍ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԵՆ	
ԻՐԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ, Գործնական եւ Արհեստական (Տարրական)	3 Ղրու2
» » » (Միջին, Ա.)	4 »
» » » (Միջին, Բ.)	5 »
ԲՆԱՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ԲՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ (Բարձրագոյն)	7 »
ՄԵՆՏՈՐ ՄԱՆԿԱՆՑ, Ալֆապէ Ֆրանսերէն	2 »
» » » Երկրորդ Գիրք Ֆրանսերէնի	4 »
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՄԱՆԿԱՆՑ Երրորդ »	6 »
ԾԱՂԿԱՔԱՂ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԴԱՍԵՐՈՒ, Հայ Ընթերցարան	3 »
» ՏԻՊԱՐ ԴԱՍԵՐՈՒ, Միջին Ընթացք	4 »
ԾԱՂԿԱՔԱՂ ՀԱՅ. ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ	4 »
ՀԻՆ ՈՒԽՏԻ (Սրբազան Պատմութիւն) ՍԱՀԱԿԵԱՆՑ	4 »
ՆՈՐ ՈՒԽՏԻ (» » »)	4 »
ՍՈՒՐԲ ԵՐԿԻՐ Կամ Նկարագրութիւն Ս. Երուսաղէմի	12 »
ԱՂՈԹԱԳԻՐԲ Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ (Բ. Տիպ)	10 »
ԺՈՂՈՂԴԱԿԱՆ ՏԱՐԵՑՈՑ	6 »
ՏՕՆԱԿԱՐԳ Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ	12 »
ԴԱՄԷՂԻԱՋԱՐԴ ՏԻՒՆ	8 »
ԲՈՒՐԱՍՏԱՆ ՄԱՆԿԱՆՑ	10 »

Սոյն ցանկը որ կը պարունակէ Իրագրութեան, Հայ Ընթերցանութեան, Ֆրանսերէնի. Կրօնագրութեան ամբողջական դասընթացքներ, հետզհետէ պիտի ձորսանայ ուրիշ դասընթացներով, ամէնակարճ ժամանակի մէջ:

Գրատունս կը հայթայթէ նաեւ Մանկապարտէզի և Ֆրէզայէլեան նուէրներ և առարկաներ, ինչպէս նաեւ ամէն տեսակ պիտոյք՝ թուղթ, տետրակ, մատիտ, աշխարհացոյց կամ համայնապատկեր քարտեր, եւայլն:

Գրատունս Տնօրէնութիւնը իր բազմամեայ ուսուցչական փորձառութիւնով և բազմաթիւ ծանօթ ուսուցիչներու հետ ունեցած յարաբերութիւնով կը փափաքի օգտակար ըլլալ թէ մայրաքաղաքիս և թէ գաւառներու Պատ. Թաղ. Խորհրդոց, Հոգաբարձութեանց և վարժարաններու տեսչութեանց, դպրոցական ամէն տեսակ պէտքերու հայթայթումէ գատ, դիւրութիւն ընծայելով նաեւ ուսուցիչ և վարժուհի հայթայթելու և փափաքուած պաշտօնին համեմատ պաշտօնեայ ղրկելու մասին:

Հասցէ՝

Տպագրիչ ՆԵԱՆ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, Պապ Ալի ձառտէսի, Խիւ-38